

Finansdepartementet
Boks 8008 dep
0030 OSLO

Trondheim, 02.01.2020

Deres ref.:
19/3549-3

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/12555

Saksbehandler:
Svein Grotli Skogen

Oversendelse av Finansdepartementets høring - NOU 2019: 16 - Skattlegging av vannkraftverk

Vi viser til regjeringen.no hvor NOU 2019:16 "Skattlegging av vannkraftverk" ble lagt ut på høring den 30.9. Fristen for høringen er satt til 1.1.2020.

Bakgrunn

Utvalget peker på at en vesentlig del av vannkraftproduksjonen er bygget ut etter krigen og frem til slutten av 1980-tallet. Det har oppstått et betydelig behov for rehabilitering av mange av kraftverkene. Norges vassdrags- og energidirektorat har anslått reinvesteringsbehovet fram mot 2030 til 45 mrd. kroner.

Utvalget foreslår en rekke endringer i dagens skatter, konsesjonskraft og konsesjonsavgift for vannkraft. I hovedtrekk forslår utvalget at ordningene med konsesjonskraft og konsesjonsavgift avvikles fullstendig og at eiendomsskatten reduseres vesentlig. For å kompensere dette foreslås det å øke grunnrentebeskatningen fra 37 til 39 prosent. I tillegg foreslås det å senke den nedre grensen for størrelsen for kraftverk som må betale grunnrenteskatt fra 10 000 kVA til 1 500 kVA for å få sammenlignbare krav til sammenlignbare anlegg. Det viktigste trekket i forslaget fra utvalget er at skatten vris i retning av skatt som ikke påvirker investeringsbeslutningen. Skatter med brutto-effekter, som kan hindre lønnsomme investeringer, avvikles eller reduseres.

Miljødirektoratet understreker at vi ikke gjør noen vurdering av de endringene i inntektsfordelingen som forslaget medfører. Vi støtter oss her til utvalgets diskusjon rundt muligheten for omfordeling av inntekter mellom staten, fylkeskommunene og kommunene.

Hensynet til klima og miljø

Fornybar kraft bidrar i omstillingen til lavutslippssamfunnet. Bruken av fossil energi må fases ut så raskt som mulig. Vi har nasjonale målsettinger om å redusere utslippene med 40 % innen 2030, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050. Utviklingen av energisystemene vil spille en tiltakende viktig rolle i prosessen for å nå globale, europeiske og nasjonale klimamål. Den norske vannkraften med tilhørende reguleringssevne er viktig i dag, og forventes å få enda større betydning i et samfunn med større grad av elektrifisering og større innslag av uregulert kraft fra sol og vind.

Utbygging av vannkraft bidrar også til inngrep i natur gjennom påvirkning av vassdragsøkosystemene og ulike former for arealbeslag. Tilsvarende som på klimaområdet har vi nasjonale målsettinger som skal oppnås gjennom naturforvaltningen. Det nasjonale resultatmålet med størst betydning for vassdragsregulering er at økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester. I tillegg har vi målsettinger som omhandler beskyttelse av truede arter og naturtyper og målsettinger om bevaring av representativ natur.

Miljødirektoratets vurderinger av forslagene i utredningen

Skattleggingen av energianlegg har betydning for miljø og klima gjennom utbyggingsvolum og tilpasning av anleggene. Hvordan dette slår ut i praksis vil være tett knyttet til hvordan de samme forholdene håndteres i konsesjonssystemet, og det er derfor viktig at disse sees i sammenheng.

Miljødirektoratet mener på prinsipielt grunnlag at det er gunstig å ha et skatte- og avgiftsregelverk for vannkraftverk som ikke innebærer insentiver som motvirker samfunnsøkonomiske lønnsomme investeringer. Vi støtter derfor hovedtrekkene i NOUen som foreslår en investeringsnøytral grunnrentebeskatning.

Norge er avhengig av vannkraften som viktigste fornybare energiform, og vi er ikke tjent med en situasjon hvor nødvendige reinvesteringer ikke gjennomføres. Når det nå skal gjennomføres et betydelig antall revisjoner av vannkraftkonsesjonene er det viktig at skatteopplegget understøtter så gode løsninger som mulig. Dette inkluderer både tiltak med positiv klimavirkning og investeringer som kan skåne natur/minimalisere konsekvensene av nødvendige inngrep. Det siste inkluderer skatteordninger som reduserer motivasjonen for investeringer som kan forbedre miljøsituasjonen i vassdragene.

Et sentralt poeng i utredningen er utvalgets forslag om å senke den nedre grensen for grunnrentebeskatning fra 10 000 kVA til 1 500 kVA. Vi finner ingen miljømessige begrunnelser for dette skillet, og støtter derfor utvalgets forslag. Gitt den særlige verdien av regulerbar kraft, anser vi det som ugunstig med insentiver som trekker i retning av separate små utbygginger, fremfor å inkludere dem i større regulerbare systemer.

Utvalget er delt i spørsmålet om hvordan den risikofrie friinntektsrenten skal fastsettes. Dette er langt på vei en skattefaglig vurdering og Miljødirektoratet har ingen anbefaling om hva som er den beste løsningen. Vi ber likevel om at klima- og miljøkonsekvensene tas med som et moment i den videre oppfølgingen av forslagene i NOUen.

Ut fra et klima- og miljøperspektiv støtter Miljødirektoratet hovedtrekkene i NOUen hvor bruttoskatter som kan hindre omstillinger reduseres og kompenseres med økt investeringsnøytral grunnrente. De svært omfattende tiltakene som vil kreves for å møte klimautfordringene kreve med stor dynamikk på kritisk viktige områder, med videreutvikling og fornying av energisystemene som ett av disse. Å unngå skattetekniske ordninger som begrenser eller hindrer nødvendige investeringer vil være et nyttig bidrag.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ellen Hambro
direktør

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Klima- og miljødepartementet

Postboks 8013 Dep

0030

OSLO